

כל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

מב.

עין משפט נר מצוה

א ח מ"י פ"ע מהלכות
טומאת מת הלכה יא:
ב ח מ"י פ"ח מהל'
עבודת כוכבים הלכה
ט סגנון לארץ כב טושי"ע
י"ד סימן קמו סעיף א:
י"ג מ"י שם טושי"ע שם
סעיף ה:
יא ד"ד מ"י שם טושי"ע שם
סעיף ח:
יב ה"ה מ"י שם הלכה י'
טושי"ע שם סעיף י'
יג ו"ה מ"י שם הלכה ט'
טושי"ע שם סעיף ג'
[טושי"ע אר"ח סי' תקפו
סעיף ג]:
יד ו"ה מ"י שם הלכה י'
סגנון שם:
טו ה"ה מ"י וסגנון שם
טושי"ע י"ד סימן
קמו סעיף י'
טז ח"ה מ"י שם טושי"ע שם
סעיף ח:
יז י"ה מ"י שם הלכה ו' סגנון
שם טושי"ע י"ד שם
סעיף ד:

ש"ל מציק אחד. פ"ה אנס ובתוספתא גרס מוסק פירוש מוסק
וזמין: **ובא** כהן והצייץ בו. אותו כהן שוטה היה לאפילו
לקרובים אינו מטמא לנפלים דבעינן דומיא לדביו ואמרו (בדאמא
במ"כ ועיין מוס' פסחים ובגדה): **לידע** אם זכר וכו'. ושפחה
מטמאה בלידה (ו) וכן משמע בפרק רבי
אליעזר דמילה (שגמ דף קלה): לקח

מזיק. גברא אלמא וישראל הוה: והצייץ בו. על שפת הנזר לידע
אם זכר: כהן. חכם ומורה הוראה הוה ומכיוון להורות לה ישיבת
ימי הטומאה וימי טהרה: **בדלגה.** בלשון ארמי אפא: **מזויין** אם.
וכבר אכלוהו או גררוהו לחור שלהן ולא איהל כהן זה על המת:

של מציק אחד ברימון שהטילה נפל לבור
ובא כהן והצייץ (ו) לידע אם זכר אם נקבה ובא
מעשה לפני חכמים וטיהורוהו מפני שחולדה
וברדלס מצויין שם והא הכא דודאי הטילה
נפל ספק גררוהו ספק לא גררוהו וקאתי
ספק ומוציא מידי ודאי לא תימא הטילה
נפל לבור אלא אימא הטילה כמין נפל
לבור והא לידע אם זכר אם נקבה הוא קתני
ה"ק לידע אם רוח הפילה אם נפל הטילה
ואת"ל נפל הטילה לידע אם זכר אם נקבה
ואיבעית אימא כיון שחולדה וברדלס מצויין
שם ודאי גררוהו או תיביה מצא תבנית יד
בהן נעבד אמאי הא שברים נינהו הא
(ו) הרגמה שמואל בעומדין על כסין או תיביה
(ז) עובד כוכבים במבטל עבודת כוכבים שלו
וישאל חברו דיישראל אינו מבטל עבודת
כוכבים של עובד כוכבים אמאי תיהוי
כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה אמר
אביי שפחסה וכי פחסה מאי הווי והא תנן
(ח) פחסה אע"פ שלא חסרה בטלה הני מילי
דפחסה עובד כוכבים אבל פחסה ישראל
לא בטלה ורבא אמר לעולם כי פחסה
ישראל נמי בטלה אלא גזרה ד'דלמא מוגבה
לה והדר מבטל לה והווי עבודת כוכבים
בזמנא דהווי עבודת כוכבים ביד ישראל
אינה בטלה לעולם או תיביה (ט) עבו"ם
ישהביא אבנים מן המרקולים וחיפה בהן
דרכים וטרטיאות מותרות וישראל שהביא
אבנים מן המרקולים וחיפה בהן דרכים
וטרטיאות אסורות אמאי תיהוי כעבודת
כוכבים שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה (י) עובד כוכבים ששייפה עבודת
כוכבים לצרכו היא ושיפוייה מותרין לצרכה
היא אסורה ושיפוייה מותרין ביישראל
שייפה עבודת כוכבים בין לצרכו בין
לצרכה היא ושיפוייה אסורין אמאי תיהוי
כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה הכא
נמי כדרבא איתיביה (יא) רבי יוסי אומר שוחק
וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף היא
נעשה זבל וכתוב ולא ידבק בידך מאומה
מן החרם אמאי תיהוי כעבודת כוכבים
שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה רבי יוסי בן יסיאן אומר מצא צורת
דרקון וראשו חתוך ספק עובד כוכבים התכו
ספק ישראל התכו מותר ודאי ישראל
התכו אסור אמאי תיהוי כעבודת כוכבים
שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה (יב) רבי יוסי אומר אף לא ירקות בימות
הגשמים מפני שהנבייה נושרת עליהן אמאי
תיהוי כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה
שאני התם דעיקר עבודת כוכבים קיימת
והא

כמין נפל וספק ספיקא היא דשמא
לא נפל היה אלא ספיר מלא רוח:
לידע אם רוח הפילה. ולא משז עליו
ימי טומאה וטהרה. אם נפל הפילה:
ואם סמלי נומר וכו'. ואם יראה שהוא
נפל עדיין יצח אם זכר אם נקבה:
ודאי גררוהו. שזוקמן כדן והא ודאי
הוא: **שלו ושל חזירו.** צין ששניהן
עובדין ליראה אחת צין שזה עובד
לפעור וזה למרקוליס. והא דעבודת
כוכבים מותרת ע"י ציטול נפקא
לקמן (בג) מנין לעובד כוכבים שפוסל
עבודת כוכבים וכו': **שפחסה.** הכה
עליה ישראל פטוש עד שנמתעכה
זרמה אצל לא חסרה כלום הלכך
לא צטיל: **והסגן.** גזי עובד כוכבים
פחסה אע"ג וכו': הני מילי פחסה
עובד כוכבים. דגלי דעתיה (ג) ומצוי
ומצטיל לה: **אצל פחסה ישראל לא.**
דלא דמי לעבודת כוכבים שנשתברה
מאליה דהתם אמר אינה נפשה לא
מללה וכו' אצל הכא קצבר עובד
כוכבים לא קפדה עבודת כוכבים
אפחיסה: **ורבא אמר לעולם כי**
פחסה ישראל נמי. הוי ציטול מעליא:
אלא. רבנן גזרו דכל ציטול ישראל
לאו ציטול גזירה דלמא מגבה לה
וקני לה בהגבהה (ד) דכל דבר הפקר
כגון מיליה נקנית בהגבהה: **אין לה**
צטלה עולמית. וטעמיה גזירה
כדליפנין בפרק ר"י (ו) לקמן (ג) מושס
בסתר (דברים מן): **מרקוליס.** יש עכו"ם
שעובדין לגל של אצנים וקורין לה
מרקוליס וכל הכא זורק לה אצן
והיא עבודתה: **מוסרם.** שהרי ציטלו
העובד כוכבים סתם לגל: **כדרבא.**
דלמא מגבה לה לכולהו מרקוליס
צרישא והדר מצטיל ליה וסותרו:
לצרכו. שצריך לשפאין לה סתם
בשפאיה: **היא ושפאיה מותרין.**
דהא צטלה עובד כוכבים (א) ששיפה
(ב) ללצרכו: **לצרכה.** ליפומה:
ושפאיה מותרין. דלמזיק זריק להו
ולא פלה להו: **ישראל ששיפה עבודה**
כוכבים. של עובד כוכבים דאי של
ישראל אפי' ששיפה נמי עובד כוכבים
היא ושפאיה אסורין דעבודת כוכבים
דישראל לאו בת צטולי היא: **סיהוי.**
הך דשיפה ישראל לצרכו כעבודת
כוכבים שנשתברה מאליה: **שוחק**
וורה לרוח. הנואל עבודת כוכבים
של מתכת: **אמרו לו אף היא נעשים**
זבל. כלומר הוא מתכוין לאבדה
שלא ינהי ישראל ממנה וגם עתה
יהנה ישראל ממנה שהרי השחקים
נעשים זבל ונאמר לא ידבק בידך
מאומה: **אורם דרקון.** סתמא לעבודת
כוכבים כדתנן במתניתין (דף מ):
ספק עובד כוכבים חסרו. והוי ציטול:
ספק ישראל חסרו. ולא הוי ציטול:
מוסר. דתלינן צעוד כוכבים דהא

מוסף רש"י

ובא כהן והצייץ בו. כהן
חכם היה ומורה הוראות
ומכיוון להורות לה ימי
טומאה וטהרה. אי נמי
דשגורה אצלו ציטול וטעמיה
במותרות וזוהי להסיר
ממנה כל ימי טומאה, ויש
אומרים לידע אומני יהא
ומן הבאת קרבנה אם ילידע
במשמרתו של אלו, ולא
ספירא ל' דשביעל (מור)
[ערוך] עולה אחת לכונה
משמרה לא עילי האי כהן
נפשיה לסיב, ועוד שהרי
היא יטולה לאחר קרבנה כל
ומן שמהלך וגם לאון
לשון אפי' נראה, וידע חכם
הוא גלוס הוא הא להאביל
לעצור על אלו דמותרות
מת, אלא כהן על הארץ
היה או קטן ושגרוהו אה
לצדק ולרחות (דה"ט)
אז: כהן קרוב או מבני
הבית היה ושלמחו שם
להגיד לחמו מה טיבו
ותבנין בין טומאת וטהרה
זכר לימי טומאת וטהרה
ופסח מור מולדה ובלגלם
ספחם מור מולדה ובלגלם
רוח האפילה. שפיר מלא
רוח חסד מתנא לומר נפל
היה כלומר לכל אלה הזכיר
שמה רוח הוא ואגרי, ואין
כאן לא טומאת זכר ולא
טומאת נקבה ואם אראה
שהוא וליד ירביני לרחות
אם זכר אם נקבה (שם),
ודאי גררוהו. מוחקין סן
בין (שם). בעומדין על
בסיסין על כהן, מקום
התמוקן להם דכיון
לדאמרייהו התם ודאי פלמי
לבו (לעיל מה). וישראל
אינו מבטל כו'. דעתי"ם
פסל אלוהו לפיין ולא
ישראל, וכל שכן דישראל
אינו מצטיל עבודת כוכבים
דישראל, דאין לה צטולה
עולמית, דהא וסגן בספר
מכיל (לקמן ב). פחסה.
מעשה בקורבנות (לקמן
ג). עכו"ם שהביא כו'
דטליתיהו.
עכו"ם (לקמן ג). וישראל
שייפה כו' אסורין.
שאין ישראל מצטיל עבודת
כוכבים (שם). וזורה
לרוח. שלא יכפל זה
ישראל ליהנות ממנה (לקמן
ג). אף היא נעשה
זבל. אם חסרה לרוח גם
עמה שם האלה ממנה
עליו נטוין צימות הגשמים
והא

עובד כוכבים כמין נפל
לבור והא לידע אם זכר אם נקבה הוא קתני
ה"ק לידע אם רוח הפילה אם נפל הטילה
ואת"ל נפל הטילה לידע אם זכר אם נקבה
ואיבעית אימא כיון שחולדה וברדלס מצויין
שם ודאי גררוהו או תיביה מצא תבנית יד
בהן נעבד אמאי הא שברים נינהו הא
(ו) הרגמה שמואל בעומדין על כסין או תיביה
(ז) עובד כוכבים במבטל עבודת כוכבים שלו
וישאל חברו דיישראל אינו מבטל עבודת
כוכבים של עובד כוכבים אמאי תיהוי
כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה אמר
אביי שפחסה וכי פחסה מאי הווי והא תנן
(ח) פחסה אע"פ שלא חסרה בטלה הני מילי
דפחסה עובד כוכבים אבל פחסה ישראל
לא בטלה ורבא אמר לעולם כי פחסה
ישראל נמי בטלה אלא גזרה ד'דלמא מוגבה
לה והדר מבטל לה והווי עבודת כוכבים
בזמנא דהווי עבודת כוכבים ביד ישראל
אינה בטלה לעולם או תיביה (ט) עבו"ם
ישהביא אבנים מן המרקולים וחיפה בהן
דרכים וטרטיאות מותרות וישראל שהביא
אבנים מן המרקולים וחיפה בהן דרכים
וטרטיאות אסורות אמאי תיהוי כעבודת
כוכבים שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה (י) עובד כוכבים ששייפה עבודת
כוכבים לצרכו היא ושיפוייה מותרין לצרכה
היא אסורה ושיפוייה מותרין ביישראל
שייפה עבודת כוכבים בין לצרכו בין
לצרכה היא ושיפוייה אסורין אמאי תיהוי
כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה הכא
נמי כדרבא איתיביה (יא) רבי יוסי אומר שוחק
וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף היא
נעשה זבל וכתוב ולא ידבק בידך מאומה
מן החרם אמאי תיהוי כעבודת כוכבים
שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה רבי יוסי בן יסיאן אומר מצא צורת
דרקון וראשו חתוך ספק עובד כוכבים התכו
ספק ישראל התכו מותר ודאי ישראל
התכו אסור אמאי תיהוי כעבודת כוכבים
שנשתברה מאליה הכא נמי כדרבא
איתיביה (יב) רבי יוסי אומר אף לא ירקות בימות
הגשמים מפני שהנבייה נושרת עליהן אמאי
תיהוי כעבודת כוכבים שנשתברה מאליה
שאני התם דעיקר עבודת כוכבים קיימת
והא

תורה אור השלם

1. ולא ידבק בידך
מאומה מן החרם למען
ישבו יי מקוריו אפר וקין
לך ורחמי ורחמיך
והדרך כאשר נשבע
לאבתך: דברים יג

גליון הש"ס

גמ' אבר אביי שפחסה.
עיין לקמן דף מד ע"א
מוס' ד"ה כאן: רש"י
ד"ה אלא וכו' דבר דבר
הפקה. ע"י מ"ה ס"י
מקפ"י סק"ה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' והצייץ בו לידע:
(ב) רש"י ד"ה הני מילי
וכי דמבוי: (ג) ד"ה היא
וכי עובד כוכבים וכו'
ששיפה: (ד) ד"ה מותר
וכי דשמא: (ה) ד"ה
ד"ה ספק וכו' דתוס'
לא: (ו) אביי מטעם ספק
ספיקא. י"ב פ"י ה"א כ"ה
ספק ע"י העובד כוכבים
מתוכה וספק אי נעבד:

רבינו חננאל

(סוגיא) ישראל שפחסה
לעבודת כוכבים של
עובד כוכבים כלומר רצף
צורתה ואינה ניתנת לכל
אלא כאילו טס בעלמא
היא לא בטלה מיט'
דוורין דלמא מגבה ליה
ישראל וכיון דמגבה ליה
קנאה וכי הדר מבטיל לה
הוי לה עבודת כוכבים
שלא ישראל ועבודת
כוכבים ביד ישראל אין
לה בטלה עובדת כוכבים
תוב אקשי מן אבני
מרקוליס שהביא ישראל
וחיפה בהן טרטיאות כו'
ומן ישראל ששייפה עבודת
כוכבים ושנינו בכליהו
דוורין דלמא מגבה להו
וקני להו בחבבה והם
עדיין בחזקתן וכיון
דקנאם אע"ג דבתר הכי
נשברו לא בטלי כדרבא
דאמר עבודת כוכבים של
ישראל לא בטלה לעולם.
ומותבין תוב אף לא
ירקות פ"י אין וזרעין תבות
האשריה ירקות ימות
הגשמים מפני שהנבייה פ"י
עלי האשריה נובלת על
הירקות והוה להו לזבל
במצאו הירקות גזילות
מן העבודת כוכבים.
ואמאי תיהו זה הובל
שנפל מן האילן כעבודת
כוכבים ששנשתבה
מאליה. ופרקינן שאני
התם דאשריה היא עיקרו
של אילן קיימת.